

Sfântul Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava

(prăznuit pe 24 iunie)

Originile

De la inceputul veacului al XV-lea, stravechea cetate voievodala Suceava adăposteste moastele unuia din cei mai cunoscuți sfinți cinstiți de credincioși, din Moldova și anume Sfântul Ioan, supranumit "cel Nou".

Din putinele stiri ramase în legatură cu patimirea sa, se pot desprinde și câteva date biografice. Era originar din orașul Trapezunt (sau Trebizonda, azi Trabzon în provincia cu același nume din Turcia), oraș situat pe tarmul sud-estic al Mării Negre, care din 1204 până în 1461 a fost capitala unui mic "imperiu", desprins din cel bizantin.

De vreme ce a patimit in jurul anului 1330, presupunem ca s-a nascut spre sfarsitul veacului al XIII-lea. Statornicia sa in dreapta credinta, care a mers pana la sacrificiul vietii, ne face sa credem ca a primit o frumoasa educatie religioasa atat in familie cat si de la unii din preotii numeroaselor biserici din Trapezuntul natal si chiar de la dascalii care l-au invatat carte.

La vremea patimirii sale se ocupa cu negustoria, ca multi alti locuitori ai orasului. Asa se face ca de multe ori calatorea in diferite orase de pe tarmul Marii Negre cu treburi negustoresti.

Tanarul crestin se arata tuturor stapanit de dorinta dobandirii desavarsirii si a agonisirii mantuirii celei fagaduite de Mantuitorul nostru Iisus Hristos. Multe din cele propovaduite de el le va fi invatat din calatoriile savarsite care, nu de putine ori, i-au dat posibilitatea sa cunoasca frumuseti ale ortodoxiei de prin tinuturile pe unde l-au purtat cerintele de trai ale vietii. Astfel, el va fi cunoscut si podoabele sufletesti ale stramosilor nostri din Moldova si din Muntenia, atat direct, cat si din relatarile negustorilor genovezi si venetieni care, pentru a ajunge in Polonia si Transilvania, nu mai mergeau pe drumul cel "tatarasc", ci pe cel "moldovenesc".

Astfel de experiente ii vor fi dat ardoarea propovaduirii lui Hristos, asemenea celor care au dobandit cununa cereasca facand milostenii celor lipsiti, mangaind pe cei in necazuri, ocrotind pe cei neajutorati si aparand dreapta-credinta a Bisericii Rasaritului, in care se nascuse si crescuse, si din ale carei frumuseti se impartasise. Dorea sa-i faca si pe altii partasi comuniunii deplinei bucurii pe care toate acestea le procura sufletului framantat si insetat de aflarea adevarurilor dumnezeiesti. De aceea, tanarul Ioan se bucura de o deosebita pretuire in fata tuturor, ceea ce, desigur, nu era pe placul unor negustori dornici sa aiba cat mai multa clientela.

Marturisirea si mucenicia

Se stie ca in acea vreme, intre bizantini si latini existau unele tensiuni ce aveau cauze mai vechi. Anumite divergente ce aparusera de-a lungul timpului s-au soldat cu schisma de la 1054 si au culminat cu cucerirea Constantinopolului (si jefuirea salbatica a acestuia) de catre latini in timpul Cruciadei a IV-a (in anul 1204) - fapt ce a dus la ruperea definitiva dintre Rasarit si Apus.

Chiar daca au existat apoi tentative de unire precum cea de la Lyon (1274), acestea au fost sortite esecului. La acestea se mai adauga si faptul ca venetienii si genovezii - care se bucurau de niste privilegii din partea imparatilor bizantini, privilegii pe care nici chiar negustorii greci nu le aveau - detineau suprematia navala si "sugrumau" astfel comertul bizantin.

Prin anul 1330 sau 1332, Sfantul Ioan s-a indreptat din Trapezunt spre Cetatea Alba, oras situat in Basarabia de sud - asa numitul Bugeac (vezi harta), in prezent inglobat in Ucraina - pe corabia unui oarecare Reiz, catolic din Venetia sau Genova. Pe drum a avut cu el discutii privitoare la credinta, sustinand cu darzenie adevarurile Ortodoxiei. Nu este exclus ca aceste discutii sa fi avut ca subiect chiar disputa isihasta ce exista atunci intre ortodocsi si catolici. Desi aceasta disputa a izbucnit "oficial" cu circa 10 ani dupa anul martirizarii Sfantului Ioan, totusi diferenta dintre invatatura ortodoxa si cea catolica privitoare la energiile necreate cat si la posibilitatea indumnezeirii prin har a omului - era mai veche.

Ajungand in Cetatea Alba (vezi foto), Reiz si-a pus in gand sa se razbune pe cucernicul Ioan, care-l infruntase in discutiile purtate pe corabie.

Pe atunci, Cetatea Alba și ținutul înconjurător erau stăpânite de tatarii nogai. Drept aceea, Reiz s-a prezentat la conducătorul cetății (numit și ighemon, eparh sau cadiu), spunându-i:

- Este, o conducătorule, în corabie un barbat care, venind cu mine de la Trapezunt, mi-a mărturisit că ar vrea să se lepede de credința sa și să primească legea voastră cea străveche.

Această veste l-a bucurat foarte mult pe dregătorul tatar, care a cinstit cu daruri alese pe Reiz. El a poruncit totodată să-i fie adus și acest tânăr minunat, dornic să îmbrățișeze credința altăică a strămosilor săi. De aceea, el l-a întâmpinat cu cuvinte magulitoare:

- Am auzit că ești unul dintre bărbații aleși și înțelepți din Trapezunt și că ai dori să îmbrățișezi străvechea noastră credință. Asadar vino, o, preaculesule prieten, și stai împreună cu noi și preamărește cu glas mare soarele cel strălucitor, da cinsti luceafărului care răsare înaintea soarelui și adu jertfa luminătorilor cerești, celor ce luminează lumea. Astfel te vei învrednici de la împăratul nostru de multă cinstire și de mari vrednicii; iar nouă ne vei fi ca un frate adevărat, indulcindu-te de viața cea dulce împreună cu noi. Deci, calca în picioare legea și credința creștinească, că una ce este defăimată și proastă, încât să vada și alții și să învețe de la tine a cinsti credința noastră.

Însă mărturisitorul adevăratului Dumnezeu, înțelegând urzeala și ticalosia lui Reiz, a simțit un fior care i-a străbatut întreaga ființă: cum s-ar putea el lepăda de Hristos care l-a ocrotit și i-a dat deplină bucurie a credinței și a iubirii? Deci a ridicat ochii inimii sale la ceruri și cerea ajutor de la Dumnezeu, Care a zis în Sfânta Evanghelie: "*Când veți fi duși înaintea domnilor și împăraților, pentru numele Meu, să nu vă gândiți mai înainte ce veți grai sau ce veți răspunde în acel ceas, căci Eu va voi da gura și înțelepciune, careia nu-i vor putea sta împotriva, nici să-i răspunda totii potrivnicii voștri.*"

Apoi, căutând cu ochii cei trupești către tiran și, răspunzând cu bună îndrăzneală, a zis: O, cadiule! Mi se pare că minti pe față. Aceste cuvinte nu sunt ale mele, nici nu mi-a venit în cuget vreodată să mă leped de sfânta credință în Domnul meu Iisus Hristos! Să nu se întâmple un lucru necuvios ca acesta, nici să mă lase Dumnezeu să primesc în mintea mea un gând paganesc ca

acesta. Acestea toate sunt mestesugiri ale vrajmasului adevarului si ale satanei, tatal sau; ca, intrand in tine ca intr-un vas al sau, graieste prin tine catre mine, nadajduind astfel ca ma va trage spre pieire. Acel vrajmas se sileste sa ma departeze de la Dumnezeu cel adevarat, care este Ziditor al tuturor fapturilor vazute si nevazute, precum si al soarelui acesta, pe care tu il cinstesti ca pe un Dumnezeu; iar tu, fiind cuprins cu intunericul amagirii, aduci aceasta cinste, care se cade a se aduce numai lui Dumnezeu cel adevarat, facatorul soarelui caruia tu te inchini.

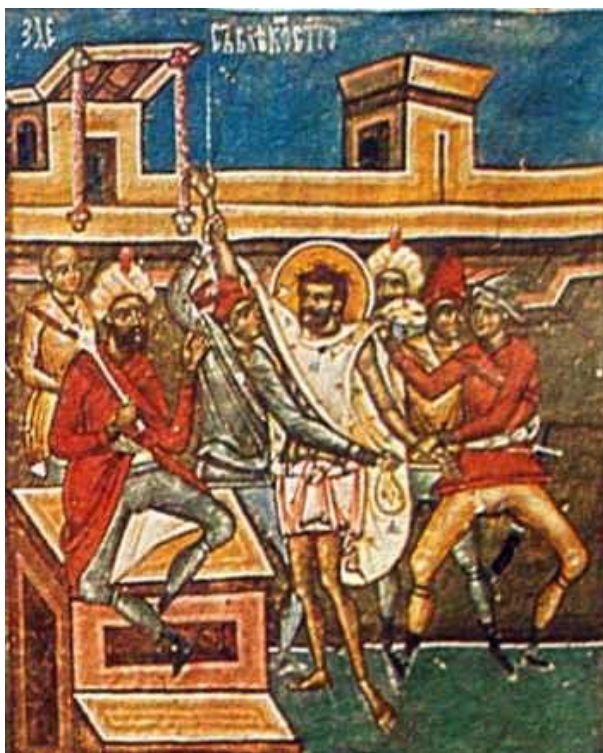
Deci nu te amagi ca ma vei pleca la minciuna, ci mai virtos tu insuti invata-te de la mine taina adevarului, leapada-te, te rog, de intunericul paganatatii, care zace in sufletul tau si invredniceste-te a te face fiu al luminii, stralucind cu razele dumnezeiescului Botez mai mult decat soarele. Nu socoti ca soarele care se vede pe cer este Dumnezeu, ci cunoaste ca este un lumnator facut din nimic si pus pe cer de Dumnezeu, Ziditorul lui, spre slujba oamenilor. Acela, adica soarele, s-a zidit in a patra zi; deci cum poate zidirea sa fie Dumnezeu?

Sfintul Ioan, zicand niste cuvinte ca acestea, si-a ridicat miinile si ochii catre cer, si a strigat cu glas mare in auzul tuturor:

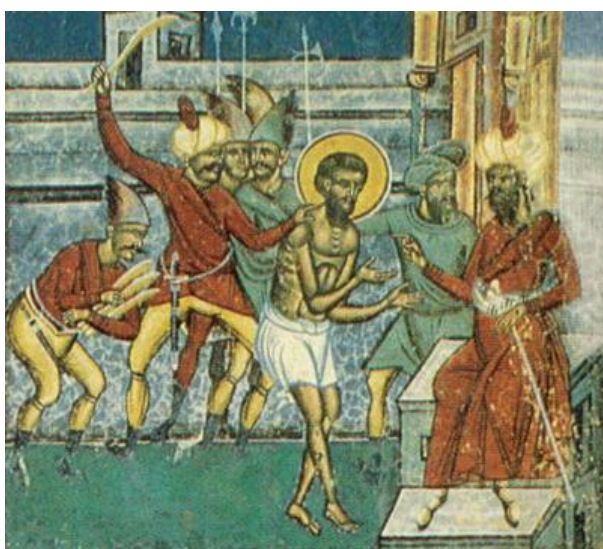
- Sa nu-mi fie mie a ma lepada de Tine, Hristoase Mintuitorul meu, Care esti Dumnezeu preamarit impreuna cu Tatal Tau Cel fara de inceput, cu Preasfintul Duh, o Putere si o Imparatie! Nu ma voi inchina soarelui, nu voi sluji focului, nu voi jertfi luceafarului, nu ma voi lepada de lumina, nu ma voi lipi de intuneric, nu voi lasa pe Dumnezeul meu si nici nu voi sluji diavolului! Zicand aceste cuvinte marturisitorul lui Hristos, cu multa indrazneala si cu fata vesela, tiranul isi schimba adeseori fata sa, aprinzindu-se de focul miniei. Deci acel tiran, neputind mai mult sa rabde pe mucenic, care ii graia impotriva si ii arata paganatatea si desertaciunea credintei sale, ca pentru Hristos pe Care Il hulea paganul ighemon, pe Acela Sfintul Ioan Il lauda si Il propovaduia in mijlocul poporului ca este Dumnezeu adevarat; iar

credinta lui paganeasca, sau mai bine zis inselaciunea, a defaimat-o pana la sfirsit; pentru aceasta a poruncit ostasilor sai sa-l dezbrace de hainele sale.

Astfel ostasii, facand cele ce li se poruncise, sfintul statea gol, fiind insa imbracat in Hristos. Dupa aceea, cadiul a poruncit sa-i aduca multe toiege inaintea lui, si uitindu-se catre mucenic a zis:

- Nu spune catre mine niste povesti ca acestea, ci leapada-te indata de credinta cea nefolositoare si primeste legea noastra cu toata inima, precum ai fagaduit, impodobindu-te astfel cu legile noastre. De acum paraseste acele lungi cuvintari ale tale si implineste ceea ce ai fagaduit; iar de nu, apoi ma jur pe legea noastra, cea bine norocita si slavita, ca iti voi zdrobi cu toiegele acestea nu numai trupul, dar te voi chinui si cu chinuri mai cumplite si nesuferite firii; iar mai pe urma te voi omori cu moarte grea.

Sfantul, raspunzind, a zis:

- Tiranule si plinule de toata spurcaciunea, nu sunt mincinos, nici cuvintator de povesti precum spui tu, ci sunt rob si marturisitor al adevaratului Dumnezeu Cel preamarit in Sfinta Treime. In El m-am invatat a crede de la stramosii si de la parintii mei, Lui unuia ma inchin, Aceluia aduc jertfa de lauda, pe El Il marturisesc, ca este ziditor al tuturor fapturilor, pe Acela Il astept judecator al viilor si al mortilor. Acela va veni sa rasplateasca fiecaruia dupa faptele lui in vremea aceea, cand, dupa porunca Lui, soarele acesta ce se vede, asezat si randuit de Dansul pentru slujba oamenilor, se va intuneca. Pentru aceea nu te mai nadajdui ca vei auzi altceva de la mine decat numai cele ce le-am zis intai si de la inceput, acelea le graiesc si acum si le voi grai pina la sfirsit.

Niciodata nu ma voi lepada de Hristos Dumnezeu si Facatorul meu, niciodata nu voi cinsti mai mult fapтура decit pe Facatorul, nu ma voi inchina zidirii mai mult decit Ziditorului, nu voi defaima sfanta credinta in Dumnezeuul meu, in care m-am nascut si in care m-am deprins de la parintii mei, pana cand voi fi stapan al gandului meu; si, mai ales, pana cand voi avea aceasta rasuflare. Deci nu mai zabovi, lucrator al nedreptatii, ci arata obiceiul tau de fiara care este ascuns in tine; scapa-te odata de grija cea pentru aflarea chinurilor, cu care voiesti sa ma chinuiesti, si trimite-ma mai degrab cu orice fel de moarte vei voi, la Dumnezeuul Cel adevarat, Stapinul cel dorit de mine.

Iata ai inaintea ta trupul meu gol, gata pentru chinurile tale! Bate-l cu toiege, arde-l cu foc, ineaca-l in mare, taie-l in bucati cu sabia, pune asupra lui si alte munci si mai cumplite decit acestea, si pe acelea nu te lenevi a le aduce asupra mea; de vreme ce, pe toate acestea si pe cele mai multe decit acestea, eu sunt gata a le rabda cu placere si cu bucurie, pentru dragostea lui Hristos, Dumnezeuul meu.

Dar tiranul cel salbatic si nemilostiv, auzind cuvintele acestea ale viteazului marturisitor, s-a aprins de minie si indata a poruncit sa intinda pe mucenic la pamint si sa-l bata fara de mila cu toiege noduroase. Deci, slugile tiranului atit de cumplit l-au batut pe rabdatorul de chinuri al lui Hristos, incat s-a zdrobit trupul lui in multe bucati, iar carnea, lipindu-se pe toiege, se arunca sus in aer, si locul pe care era intins mucenicul era rosit de singele lui.

Deci, viteazul patimitor rabdind cu barbatie o chinuire ca aceea, si-a ridicat ochii mintii sale catre cer si a zis:

- Multumesc Tie, Stapine Dumnezeu, ca m-ai invrednicit a ma spala cu singele meu si a ma face curat de pacatele mele, care din neputinta omeneasca mi s-au intimplat a le pacatui inaintea ta, dupa Sfintul Botez.

Chinuatorii aceia, auzind pe mucenic rugandu-se lui Dumnezeu, s-au umplut de mai multa manie si atat de cumplit l-au batut, pana ce i s-a stins si glasul.

Apoi, facandu-se seara, ighemonul a poruncit sa lege pe sfintul mucenic, care abia sufla, cu doua lanturi, sa-l arunce in temnita si sa-l pazeasca pina a doua zi, spre o mai mare chinuire. Dar mucenicul lui Hristos, neputind sa mearga singur de cumplitele rani, muncitorii l-au tirit ca pe un mort si astfel l-au inchis in temnita. A doua zi, tiranul acela cu chipul de fiara, sezind la locul lui cel obisnuit de judecata, a poruncit sa aduca inaintea lui pe Sfantul Mucenic Ioan.

Deci, rabdatorul de chinuri si viteazul ostas al lui Hristos a venit inaintea lui, cu fata luminata si cu sufletul vesel, catre care privind raucedinciosul cadu si, vazindu-l cu fata atit de luminata si vesela, caci darul lui Dumnezeu care a intarit pe sfintii mucenici cei de demult, intarea si pe Sfintul Ioan, care patimea pentru aceeasi marturisire a bunei credinte, a preasfintului nume al lui Hristos Dumnezeuul nostru, s-a mirat foarte mult ca, dupa atatea cumplite munci, se mai afla suflet in el si, ca si cum n-ar fi patimit nimic, se arata asa de vesel. Deci, a zis catre el:

- O, Ioane, nu vezi, in ce fel de rusine si necinste te aduce neinduplecarea si nesupunerea ta, incat putin a lipsit de nu ti-ai pierdut si viata, care este atit de scumpa si de iubita tuturor oamenilor. Ascuta-ma, ca de te vei pleca sfatului si socotelii mele, este gata insanatosirea ta, caci in putine zile, ranile si zdrobirile trupului tau se vor tamadui; fiindca noi avem doctori foarte iscusiti adusi din India si din Persia. Iar de nu voiesti sa asculti de sfatul meu, ci petreci in crestinatatea ta, apoi sa stii, ca te asteapta mai multe si mai cumplite batai.

Atunci Sfintul Mucenic Ioan a raspuns:

- O, judecator tiran, eu citusi de putin nu ma ingrijesc de ranile trupului meu cel zdrobit; caci cu cit se strica omul nostru cel din afara, adica trupul, cu atit omul nostru cel dinlauntru, adica sufletul se innoieste, dupa cum graieste Marele Apostol Pavel. Eu nu am alta grija, decit numai sa rabd pina la sfirsit muncile ce se vor aduce asupra mea de la tine, pentru Hristos Cel ce ma intareste si Care a zis: Cel ce va rabda pina in sfirsit, acela se va mintui. Deci, de ai gindit si ai aflat si alte munci, mai noi si mai cumplite, pune-le asupra mea; caci ranile cele mai dinainte, care le-ai adus asupra mea, eu le socotesc intru nimic!

Nebunul tiran s-a rusinat foarte mult de aceste cuvinte prea intelepte si, tremurind cu totul de minie, s-a ridicat ca o fiara si a poruncit sa-l bata mai cumplit. Deci, chinuitorii aceia au batut multe ceasuri pe rabdatorul de chinuri, pana au obosit; astfel, schimbindu-se unii dupa altii, l-au batut pana ce s-au ranit si s-au rupt si cele dinlauntru ale sfantului.

Apoi slugile, muncind acel trup tare ca diamantul, au ostenit. Toti citi se adunasera la acea priveliste si priveau la acele cumplite chinuri, strigau impotriva nelegiuitului judecator, ocarandu-i obiceiul lui cel nemilostiv si salbaticia lui cea de fiara. Iar Sfintul soptea cu buzele si se ruga lui Dumnezeu sa-i dea rabdare pina la sfirsit.

Atunci tiranul, vazand ca nu reuseste nicidecum sa-l determine sa se lepede de Hristos, a poruncit slugilor sale sa aduca un cal salbatic si sa lege picioarele mucenicului de coada aceluia, dupa aceea unul din ostasi sa incalcece pe calul acela si sa alerge pe ulitele cetatii cit va putea; si astfel sa tiasca pe patimitorul lui Hristos prin toata cetatea.

Deci, Sfintul a fost tras prin toate ulitele cetatii, incat s-a facut priveliste ingerilor si oamenilor: Ca bucurie se face in ceruri, a zis Domnul in Sfinta Evanghelie, pentru un pacatos care se pocaieste. Si daca pentru un pacatos se face bucurie, cu atit mai virtos pentru un

mucenic atit de rabadator, care patimea pentru dragostea Lui unele ca acestea. Dar pe cand se facea bucurie in cer, oamenilor celor binecredinciosi, le era jalnica acea priveliste. Si cum sa nu le fie jalnica privelistea, cand vedeau calul alergind si tragind dupa el pe mucenic prin locuri aspre? Cand vedeau pamantul rosindu-se cu singele lui, si bucatile de carne ce cadeau din trupul lui, iar capul trintindu-se de pamint si de pietre? Cine nu s-ar fi umilit si nu ar fi varsat izvoare de lacrimi, vazind unele ca acestea? Poate numai acela care n-ar fi fost impartasit de fire cuvintatoare.

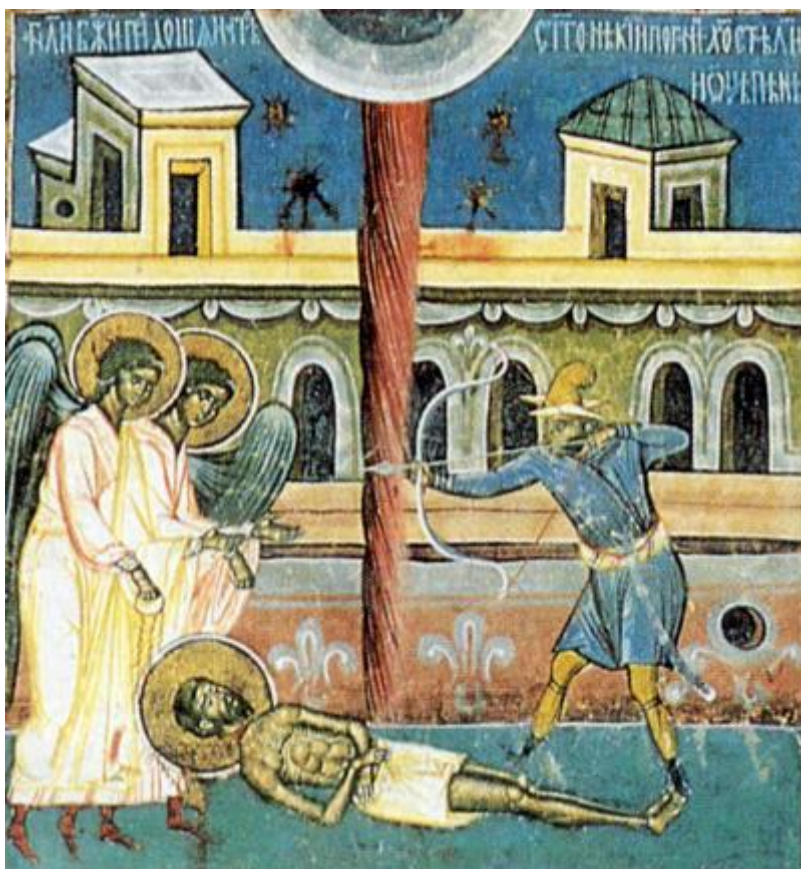
Astfel fiind tras Sfintul Ioan de acel nemilostiv calaret, cand a ajuns prin cartierul evreiesc si alerga trecand pe ulitele lor, multime de evrei batjocoreau pe mucenic, care era tirit de calul acela, si strigind si strimbind fetele lor, aruncau in el cu ce se intimpla a avea in miini, rizind fara de rinduiala. Unul din acei evrei, alergind in casa sa si ajungind calul ce tara pe sfint, i-a taiat cinstitul si sfintul lui cap. Si astfel bunul si viteazul ostas al lui Iisus Hristos si-a sfirsit nevointa sa muceniceasca, dandu-si in miinile Domnului sfintul si luminatul sau suflet. Iar cinstitul lui trup, dezlegindu-l calaretul acela de la coada calului, l-au lasat in acel loc, neingropat, nebagat in seama si neingrijit si astfel zacea impreuna cu capul lui cel taiat, deoarece nimeni din crestini nu indraznea a se apropia sau a se atinge de el, temindu-se de urgia paginilor.

Primele minuni

Dupa ce a innoptat, s-a facut o minune ca aceasta asupra trupului sfantului mucenic; deodata s-au aratat multe faclii arzand; iar trei ingeri cantau cantare de cuvinte sfintite si negraite si tamaiau trupului mucenicului. De asemenea, s-a vazut un stilp de foc deasupra

sfintelor moaste intarit pana la cer. Minunea aceasta s-a vazut de multi si mai ales de cei ce locuiau imprejurul locului unde zaceau sfintele lui moaste.

Iar un evreu, a carui casa era aproape de acel loc unde zacea mult patimitorul trup al sfintului, parindu-i-se ca preotii crestini au venit sa-l ia si sa-l dea ingroparii celei obisnuite, a luat un arc cu sageti si s-a apropiat acolo, vrind sa sageteze pe unul din acei preoti. Deci, punind sageata in arc, a tras cit a putut si, cand a vrut sa dea drumul sagetii, aceea se lipise de degetele de la mina dreapta, asemenea si mina stinga care tinea arcul, incat nu putea nici sa trimita sageata, nici miinile sa le dezlepeasca. Astfel a petrecut toata noaptea, chinandu-se in acea incordare.

Facandu-se ziua, acei minunati barbati, si stilpul de foc si faciile s-au ascuns, facandu-se ne vazuti; iar barbatii, femeile, tinerii si batrinii alergau la locul acela, pentru a vedea pe acel ticalos sagetator, cum statea astfel nemiscat, precum intinsese arcul si sageata, ca fiind ferecat cu fiare si legat cu puterea cea nevazuta a lui Dumnezeu.

Deci el, desi nu voia, povestea tuturor toate cele vazute de dinsul asupra trupului mucenicului si cum, incercand sa sageteze pe acei "barbati", a fost pedepsit de Dumnezeu. Dupa ce a facut catre toti aratarea si marturisirea acelei minuni, i s-au dezlegat miinile si a scapat de pedeapsa.

Instiintindu-se cadidul de aceasta minune, s-a temut foarte mult. Pentru aceea a poruncit crestinilor sa ia trupul mucenicului si sa-l ingroape. Deci crestinii, luindu-l, l-au ingropat cu cinste linga biserica lor.

Dupa ce au trecut citeva zile, Raiz, italianul care vinduse pe sfint spre mucenicie, a voit sa fure cinstitul lui trup si sa-l duca in tara sa. Poate ca s-a cait pentru rautatea sa sau poate ca a avut de gind sa spuna ca sfintul a fost de credinta lor cea catolica. Deci intr-una din nopti, avind vreme prielnică pentru acel lucru, a cugetat in sine si a mers la mormintul mucenicului. Atunci a inceput a sapa locul si, descoperind mormintul, a vrut sa ia cinstitele lui moaste.

Dar in acel ceas, ostasul lui Hristos s-a aratat in somn preotului acelei biserici si a zis:

- Scoala-te indata si alearga la biserica, ca iata acela care m-a vandut ighemonului voieste sa fure trupul meu". Preotul, sculindu-se indata, a alergat cu toata puterea sa la biserica si a gasit mormintul sapat si deschis; iar Raiz tocmai voia sa ia trupul sfantului; dar preotul a izgonit indata pe hot.

Apoi, chemind pe crestinii acelei biserici, le-a povestit cele facute si toti au preamarit pe Dumnezeu, Cel ce preamareste pe sfintii Sai. Apoi, luind cinstitele moaste ale Sfintului Mucenic, le-au pus in biserica, asezindu-le in altar aproape de Sfinta Masa.

Acolo au stat acele sfinte moaste ale Sfintului Mucenic Ioan mai bine de saptezeci de ani, facandu-se asupra lor aratari dumnezeiesti ziua si noaptea. Uneori se aratau in forma de lumina minunata; alteori, in chip de foc pogorindu-se asupra lor; alteori ingeri pogorandu-se asupra lor si suindu-se la cer, iar alte ori iese de acolo buna mireasma negraita. De asemenea, la acele sfinte moaste, ale Sfintului Ioan, se savarseau multe vindecari.

Aducerea sfintelor moaste de la Cetatea Alba la Suceava

Vestea minunilor ce se savarseau prin moastele Sfântului Mucenic Ioan cel Nou se raspandise in toata Tara Moldovei al carei ocrotitor a fost socotit de atunci. Evlaviosul Domn Alexandru cel Bun (1400 - 1432), care cu intelepciune reusise sa obtina din partea Patriarhiei Ecumenice recunoasterea canonica a mitropolitului Moldovei, Iosif Musat, dorea ca aceasta implinire istorica si de mare importanta bisericeasca s-o pecetluiasca cu stramutarea sfintelor moaste ale Mucenicului Ioan cel Nou de la Cetatea Alba la Suceava, unde isi fixase resedinta si noul ierarh.

Astfel, in 1402 (dupa alti istorici in 1415), la numai doi ani de la urcarea sa in scaunul de domnie, voievodul moldovean a „adus si moastele Sfântului Mare Mucenic Ioan cel Nou” la Suceava, bineinteles, la staruinta mitropolitului Iosif. O procesiune, avand in frunte pe Grigorie Tamblac, a insotit nepretuitul odor si a fost intampinata, dupa marturia cronicarilor, la „Poiana Vladicai”, langa Iasi, de alaiul domnesc al lui Alexandru cel Bun. Aceste slavite moaste au fost asezate apoi in catedrala mitropolitana din cetatea de scaun a Sucevei, azi, biserica Mirutilor. Aici ele au stat pana in timpul domnitorului Petru Schiopul, cand au fost mutate (24 iunie 1589) in noua catedrala mitropolitana din Suceava - cu hramul Sfântului Gheorghe - ctitorita intre anii 1514 - 1522, de domnitorii Bogdan III si fiul sau Stefanita.

Minunea salvarii Sucevei

Multe minuni s-au revarsat pana astazi asupra celor care cu credinta au venit sa se inchine Sfântului Ioan cel Nou, minuni amintite partial si de mitropolitul Kievului, Sfântul Petru Movila. Dintre ele remarcam pe aceea de la 2 iunie 1622, cand cetatea a fost aparata de parjolitoarea navalire a cazacilor zaporojeni. Iata ce scrie acest sfant ierarh:

"In anul 1629 luna august 3 zile, venind in manastirea Pecersca Varlaam ieromonachul, din pamantul Moldovei, si fiind trimis la mine ca sa ma vada de catra Miron Barnovschi Voievodul, mi-a spus, ca in anul 1622 cand necuratul imparat al agarenilor, Sultanul Osman, a venit sub Hotin, ca sa se bata cu regatul Poloniei...

Cazacii zaporojeni, care mergeau in contra necuratilor, nu s-au dus numai la Hotin, unde era si oastea poloneza, ci s-au indreptat spre orasul Suceava, ca sa-l prade pe el... In timp ce navalitorii se indreptau spre oras, localnicii Sucevei se retrageau cum se obisnuia in cetate.

Fiind atunci mitropolit Anastasie Crimca cu preotii au voit, dupa obicei, sa duca din mitropolie in cetatea de sus si moastele Sfantului Ioan cel Nou, si cand au venit, ca sa le ia, n-au putut sa le ridice de la locul lor (caci acestea totdeauna cu darul lui Dumnezeu, cand la nevoie orasul trebuia sa fie mantuit de inamicii, ce cadeau asupra lui). Cu aceasta au facut cunoscut mantuirea lui (orasului), ca nu va fi nici cu armele, nici cu lupta, dar la rugaciune si ajunare au alergat toata multimea, ce fugise in cetate, rugand pe Dumnezeu si pe Sfantul Ioan, placutul lui, pentru mantuire.

Iar cand au venit cazacii la rau si cum voiaua intra si in oras, o minune! raul, pre care oamenii il treceau in sus si in jos, deodata asa s-a umplut cu apa, ca nici odata mai nainte n-a fost asa de inundat. Iar ei vazand aceasta s-au spaimantat si au inceput a se retrage; si asa orasul s-a mantuit cu rugacinile Sfantului Ioan martiriul cel Nou.

Si de la acel timp mitropolitul cu tot clerul si cu episcopii au stabilit, ca acea zi sa se serbeze... fac in mitropolie in acea zi litie, inconjurand biserica cu moastele Sfantului Ioan, si multumind lui Dumnezeu, cel ce cu cinste i-a mantuit pe dansii de asa nenorocire cu rugaciunile Sfantului marelui martir Ioan cel Nou."

Alte stramutari ale sfintelor moaste

Polonia

Pe de alta parte, urgia otomana ameninta din ce in ce mai mult Tarile Romane, aflate - prin pozitia lor geografica - la „cumpana” dintre marile imperii cotropitoare ale timpului. Dorind sa le aiba sub dominatie si control, ele faceau ca existenta acestora sa fie permanent amenintata. Asa se explica de ce, dupa despresurarea Vienei, armatele lui Ioan Sobieski s-au inapoiat spre Polonia prin Moldova, luand ca prada multe din avutiile acestor plaiuri. Intre ele s-au aflat si moastele Sfantului Ioan cel Nou de la Suceava, care la 1686, insotite de mitropolitul carturar Dosoftei au fost duse si asezate in cele din urma la Zolkiew. Dupa moartea acestui sfant ierarh (canonizat in 2005), sfintele moaste, ca si odoarele si multe din actele mitropoliei Moldovei, au ramas in pamant strain.

Ele au fost repatriate abia la 13 septembrie 1783, prin interventia unui alt mare ierarh, tot cu numele Dosoftei - episcopul de Radauti, Dosoftei Herescu - si depuse din nou in fosta catedrala mitropolitana Sfantul Mare Mucenic Gheorghe, unde staturera aproape trei veacuri fara sa fi fost mutate in alta parte. Aducerea lor a fost posibila pentru ca la acea data atat partea de nord a Moldovei (Bucovina), cu orasul Suceava, cat si o parte din Polonia (cu orasul Zolkiew) erau incorporate in Imperiul Austriac (sau Habsburgic).

Viena

Dar valurile de navalitori n-au incetat pe acest pamant iubit. Ororile primului razboi mondial au cuprins intreaga Europa. Multe bunuri s-au pierdut atunci sau au fost instrainate.

In scopul ocrotirii lor, sfintele moaste au fost duse la Viena in toamna lui 1914 si adapostite pana la 25 iulie 1918 in paraclisul ortodox roman de acolo.

Revenirea la patria-mama a tinuturilor bucovinene a facut ca Sfantul Ioan cel Nou sa fie iarasi ceea ce a fost odinioara, „ocrotitorul a toata Tara Moldovei”.

De aceea dragostea romanilor fata de el a imbracat mai multe forme.

Zilele de praznuire

Cea mai veche dintre zilele de cinstire a slavitudinii mucenice a fost aceea de la Sanziene (24 iunie), adică Nasterea Sfantului Ioan Botezatorul. Ea a fost amintita încă de la mutarea sfintelor moaste din biserica Mirautilor la ctitoria lui Bogdan al III-lea și Stefanita Voda, la 1589. Mitropolitul Silvestru Morariu Andrievici a confintit pentru totdeauna această praznuire, așa cum se face și astăzi.

Sfantul ierarh Varlaam (canonizat în 2007), în *Cazania* (prima carte tipărită în limba română în Moldova, apărută la Iași în anul 1643), arată că Sfantul Ioan de la Suceava se praznuia joi, după Rusalii.

De asemenea și Axinte Uricariul, în întregirile sale la *Letopisetul Tarii Moldovei* al lui Grigore Ureche scria că i se face pomenirea "miercuri și joi în săptămâna Rusaliilor".

În anul 1950 Sfantul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române hotărâse ca data de praznuire a Sfantului Ioan cel Nou să fie 2 iunie, care este, așa cum am scris mai sus, ziua salvării minunate a Sucevei de parjolul cazăcilor zaporojeni în 1622.

Hramul de la Suceava în prezent

În practică însă, în fiecare an, "hramul mare" al bisericii este tot 24 iunie, ziua Nasterii Sfantului Ioan Botezatorul (Sanzienele), zi în care se praznuiește și aducerea moastelor Sfantului Ioan cel Nou. În această zi vin mii de credincioși din toată țara și se închină cu evlavie la moastele Sfantului.

Racla cu sfintele moaste este scoasă din biserică în dimineața ajunului hramului, adică pe 23 iunie, la orele șase, și așezată într-un baldachin special din lemn din curtea mănăstirii, unde va sta timp de două zile.

Seara, pe la orele 18, se săvârșește slujba privegherii pe o scenă montată cu câteva zile înainte. În afara de ierarhul locului, mai slujesc și ierarhi invitați din alte eparhii, preoți și diaconi.

Credincioșii veniți din alte localități se așază la rândul flancat de către militarii aflați în exercitiul funcției de a menține ordinea și fiecare la momentul potrivit ajunge și se închină la sfintele moaste, sărutând capul și coroana Sfantului. Numeroși pelerini vin la rudele din oraș, unde sărbătoresc bucuria reîntâlnirii în comuniune fratească, dar cei mai mulți sunt nevoiți să doarmă în interiorul bisericii, pe cerdacurile chiliilor sau în curtea sfintei mănăstiri, pe iarba, sub cerul liber. Unii localnici, care au spațiu de cazare devin avraamici și găzduiesc din dragoste creștinească pe cei mai bătrâni sau neputincioși dintre pelerini. Sunt însă și credincioși care priveghează toată noaptea, rugându-se. De altfel rândul celor care se închină nu se oprește deloc în această noapte.

Multi dintre cei care vin la Suceava de Sanziene asteptă cu dor si emotie duhovniceasca sa ajunga a petrece o noapte intreaga langa moastele marelui martir. E unica bucuria lor; daca le vorbești sunt cei mai fericiti oameni si-ti raspund incantati ca de mici fusesera adusi de parintii lor la ziua Sfântului Ioan. Multumirea si impacarea sufleteasca pe care o au in această zi, randuiala ce se aterne in casele si familiile lor, sporul si dinamismul ce-l dobandesc lucrarile lor dupa un hram petrecut la Suceava ii leagă cu mii de fire nevazute de sfantul din cetatea lui Stefan cel Mare si Sfânt, si-i face ca de fiecare data in preajma Sanzienelor sa-si randuiasca toate pentru a lua parte la bucuria hramului Cetatii Sucevei.

A doua zi, dupa slujbele (sfantul maslu, sfintirea apei, acatistul sfantului) ce culmineaza cu sfanta liturghie (ce se savarseste tot afara, pe scena), se porneste in procesiune cu sfintele moaste prin oras. Racla este purtata pe umeri (pe o nasalie speciala) de clerici si credinciosi, care fac scurte popasuri la bisericile principale din oras.

Readuse in curtea manastirii sfintele moaste sunt asezate din nou, in acelasi loc, spre inchinare. Spre seara, dupa ce s-au inchinat toti credinciosii, se face acatistul sfantului dupa care racla este dusa in biserica, la locul ei.

Sfantul Ioan cel Nou in pictura si literatura bisericeasca

Patimile Sfantului Ioan cel Nou au fost infatisate in pictura multor biserici din Moldova. Chipul sau apare pentru prima oara in pronaosul bisericii de la Dobrovat, de langa Iasi, in 1529. Cativa ani mai tarziu, in 1546, a fost zugravita viata si patimirea sa in 12 scene, pe peretele de sud al bisericii manastirii Voronet, ctitorie a lui Stefan cel Mare.

Scene asemănătoare apar și în pictura catedralei episcopale din Roman, în pridvorul închis al bisericii mănăstirii Sucevița, ctitoria Movileștilor, apar 14 scene din viața și patimirea sa.

O altă formă de cinstire a patimitorului lui Hristos în țara noastră a fost aceea a scrierilor liturgice. Acatistul său a fost tipărit în mai multe rânduri.

Primul panegeric care i s-a închinat provine de la Grigorie Tamblac, „monahul și presbiterul mării Biserici a Moldovei”. Fiind prima operă originală a literaturii române, el are titlul: *Mucenicia Sfântului și Slavitudinii Mucenic Ioan cel Nou, care a fost martirizat la Cetatea Alba*. Nu se cunoaște anul în care a fost scris. A fost reeditat de către episcopul Romanului, Melchisedec Ștefanescu, în 1884. Un alt panegeric a compus Sfântul Mitropolit Varlaam. De asemenea Sfântul Dosoftei Mitropolitul, în *Viața și petrecerea sfinților*, îi închină Sfântului Ioan un frumos sinaxar.

În timpurile mai noi s-au ocupat cu viața și cu istoria peregrinării sale următorii învățați: Pr. Simeon Florea Marian în 1895, episcopul Gherasim Timuș în 1898, F. Ziegler în 1897, A. Tăutu și A. I. Popescu, în secolul nostru.

Concluzii

Aceasta este viața și patimirea Sfântului Ioan cel Nou, care s-a nevoit cu bună nevoită în lumea aceasta. El a plecat cu marfa pămîntescă la Trapezunda, dar s-a nevoit duhovnicesc. El, prin post și rugăciune către Dumnezeu, prin lacrimi neconținute, prin milostenie și prin faptele de bine către aproapele, s-a suit ca pe o scară către virful faptelor bune, către Sfântul Botez cel de singe, care este mai mare decât toate botezurile.

Astfel a fost sfîrșitul marturisirii, astfel de vitejie a arătat în nevoită marturisirii, astfel a rusinat pe paginul cădiu, cu aceste cununi s-a încununat de miinile lui Dumnezeu, începătorul de nevoită. El așa de bine s-a negustorit, încât puțin a dat și mult a dobîndit. De trup s-a dezbrăcat ca de o sarcină; de aceea, nu s-a întors la Trapezunda, ci la Ierusalimul cel

de sus. Si s-a asezat in ceata mucenicilor, ca un mucenic, intru Imparatia cea vesnica, intru odihna dreptilor, intru lumina cea neinserata intru veselia si bucuria cea nesfarsita.

Ca Dumnezeu, pe cei ce-L proslavesc pe pamint, ii preamareste cu indoita slava, cu cea cereasca si cu cea pamintasca. Pe cei ce-L marturisesc inaintea oamenilor, si El ii marturiseste, nu numai inaintea sfintilor ingeri, ci si inaintea Mintuitorului Hristos, Caruia I se cuvine slava, cinstea si stapinirea, impreuna si Parintelui Cel fara de inceput si Preasfintului si de viata Facatorului Duh, acum si pururea si in vecii vecilor. Amin.

Nota

In privinta aducerii moastelor Sfantului Ioan cel Nou de la Cetatea Alba la Suceava de catre domnitorul Alexandru cel Bun, istoricii sunt impartiti in doua tabere: unii vorbesc de 1402, iar altii de 1415. Interesant este ca si unii si altii se sprijina pe acelasi izvor: *Letopisetul tarii Moldovei* al lui Grigore Ureche . Desi el insusi nu aminteste nimic despre acest eveniment (iar manuscrisul original fiind pierdut), totusi anumiti copisti fac anumite interpolari (insemnari, adaugiri) importante. Astfel:

- Misail Calugarul spune ca moastele Sfantului Ioan au fost aduse "in doi ani ai domniei lui" - cu alte cuvinte in 1402, iar - Axinte Uricariul spune ca acestea au fost aduse "la leatul 6923" - adica in 1415.

Administratorul acestui site nadajduieste ca, intr-un viitor nedeterminat, va avea timp dezvoltat acest subiect intr-o pagina dedicata acestuia (subiectului aducerii moastelor).

Bibliografie

□ Grigore Ureche, *Letopisetul Tarii Moldovei*, Editie îngrijită, studiu introductiv, indice și glosar de P. P. Panaitescu, Editura de Stat pentru literatură și artă, București, anul ... Format html, ro.wikisource.org

□ Pr. Prof. Dr. Mircea Pacurariu, *Sfinti daco - romani si români*, Trinitas, Editura Mitropoliei Moldovei si Bucovinei, Iasi - 1994 Editie electronica, Apologeticum, 2006

□ Pr. Prof. Dr. Emanoil Babus, *Aspecte ale istoriei si spiritualitatii Bizantului* Editura Sophia, Bucuresti, 2007 Format html, crestinortodox.ro Magazin virtual, cartiortodoxe.ro

□ P.S. Pimen, *Sfantul Ioan cel Nou de la Suceava in Sfinti români și aparatori ai legii stramosesti* (lucrare colectiva) Editura Institutului Biblic si de Misiune a Bisericii Ortodoxe Romane, lucrare alcatuită din incredintarea Sfantului Sinod al B.O.R., sub directa purtare de grija a I.P.S. Nestor, Arhiepiscop al Craiovei si Mitropolit al Olteniei, Bucuresti, 1987

□ Diac. Prof. Dr. Vasile Demciuc, *Un palladium al Moldovei - Sfantul Ioan cel Nou de la Suceava*, Editura Bunavestire, Bacau, 2004

□ Florin Grigorescu, *Sfantul Ioan cel Nou in viata credinciosilor* Editura Arhiepiscopiei Sucevei si Radautilor, Suceava, 2003 Format html, sfantulioancelnou.ro

□ *Vietile Sfintilor pe luna iunie* editie ingrijita de arhimandritul Ioanichie Balan Editura Episcopiei Romanului si Husilor, Roman, 1997 Format html, paginiortodoxe.tripod.com Magazin virtual, cartiortodoxe.ro

□ Simion Florea Marian, *Sântul Ioan cel Nou de la Suceava*, schita istorica Lito-tipografia Carol Gobl, București, 1895